

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 36/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi rajat ylittävistä kieltomenettelyistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä marraskuuta 2000 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi rajat ylittävistä kieltomenettelyistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 178/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen, oikeusministeriö
- lakimies Jukka Kaakkola, Kuluttajavirasto
- lakimies Merja Vuori, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus STTV
- lakimies Tero Leino, Suomen Kuluttajaliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki rajat ylittävistä kieltomenettelyistä sekä muutettaviksi markkinatuomioistuimesta annettua lakia, lääkelakia ja valmismatkaliikkeesta annettua lakia. Laeilla pannaan kansallisesti täytäntöön kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista annettu direktiivi.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion viranomaisella ja järjestöllä on oikeus vaatia Suomessa sellaisen toiminnan kieltämistä, joka on vastoin kieltokannedirektiivin liitteessä mainittujen kuluttajansuojadirektiivien säännöksiä, jos Suomesta peräisin oleva toiminta loukkaa kyseisen valtion kuluttajien etuja.

Ulkomaisen viranomaisen tai järjestön vaatimuksen käsittelee markkinatuomioistuin paitsi lääkkeiden markkinointia koskevissa asioissa Lääkelaitos ja valmismatkaliikkeen harjoittamista ilman edellytetyjä vakuuksia koskevissa asioissa Kuluttajavirasto.

Kuluttaja-asiamies voi toimia ulkomaisen viranomaisen ja järjestön oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana asiaa markkinatuomioistuimessa käsiteltäessä.

Laissa säädetään markkinatuomioistuimen toimivaltuuksista kiellon ja oikaisun määräämisessä sekä uhkasakosta kiellon tehosteena.

Kuluttaja-asiamiehellä, Lääkelaitoksella, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksella, Kuluttajavirastolla, Telehallintokeskuksella ja Rahoitustarkastuksella on oikeus valvontaansa kuuluvassa asiassa vaatia toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sieltä peräisin olevan lainvastaisen toiminnan lopettamista.

Jos kuluttaja-asiamies valvontaansa kuuluvassa asiassa kieltäytyy panemasta asiaa vireille, oikeus vireillepanoon on kuluttajien etujen valvomiseksi toimivalla suomalaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä.

Oikeusministeriö ilmoittaa edellä mainitut viranomaiset ja kuluttajien yhdistykset sekä niiden tehtävät EU:n komissiolle kieltokannedirektiivissä tarkoitettua luetteloa varten.

den tehtävät EU:n komissiolle kieltokannedirektiivissä tarkoitettua luetteloa varten.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään.

Ehdotetuilla laeilla laajennetaan suomalaisen tuomioistuinten ja viranomaisten toimivalta koskemaan myös ulkomaisten viranomaisten ja järjestöjen vireille panemia kielto menettelyjä Suomessa.

Lakiehdotuksen 2 §:n 3 momentin mukaan kuluttaja-asiamies voi toimia ulkomaisen viranomaisen ja järjestön oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana kieltokannetta markkinatuomioistuimessa käsiteltäessä, mutta velvollisuutta siihen ei ole. Kuluttaja-asiamies voi ottaa har-

kinnassaan huomioon muun muassa vastavuoroisuuden ja suomalaisten kuluttajien edut.

Valiokunta toteaa vielä, että markkinatuomioistuimen ja kilpailuneuvoston tehtävien uudelleenjärjestely on vireillä. Toteuduttuaan uudistus tulee aiheuttamaan muutoksia myös rajat ylittävien kieltoasioiden käsittelyyn.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Leena Luhtanen /sd
vpj. Mari Kiviniemi /kesk
jäs. Janina Andersson /vihr
Jouni Backman /sd
Klaus Hellberg /sd
Mikko Immonen /vas
Reijo Kallio /sd
Marja-Leena Kempainen /skl

Pekka Kuosmanen /kok
Mika Lintilä /kesk
Olli Nepponen /kok
Antti Rantakangas /kesk
Juhani Sjöblom /kok
vjäs. Pertti Mäki-Hakola /kok
Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.